

Dosarul nr. 3ra-883/18

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: N. Costăș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: E. Grumeza, N. Chircu, S. Procopciuc)

ÎNCHEIERE

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Gligor împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 30 noiembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La data de 24 octombrie 2017, Vasile Gligor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada 05 septembrie 1977 – 22 septembrie 2004 a activat în organele procuraturii, iar la atingerea vârstei de 50 ani, deținând funcția de procuror-șef al Secției exercitare a urmăririi penale în cauze excepționale nr.3 a Procuraturii Generale, i-a fost stabilit pensie pentru vechime în muncă în mărime de 80 % din salariul mediu lunar.

A menționat că pînă în anul 2011 pensia era recalculată în conformitate cu legislația în vigoare, la fiecare majorare a salariului procurorului în exercițiu.

A invocat că prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 01 iulie 2011, a fost modificat și expus în redacție nouă art. 73 alin. (1) al Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, iar alin. 3-10 au fost abrogate. Conform modificărilor efectuate s-a stabilit că pe viitor procurorii au dreptul la pensie în condițiile stipulate în Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

A relevat că Casa Națională de Asigurări Sociale a apreciat aceste modificări ca temei pentru încetarea pe viitor a recalculării pensiei la majorarea ulterioară a

salariului procurorului în exercițiu, fapt ce a generat încălcarea dreptului său patrimonial legal obținut la 15 decembrie 2002.

Astfel, a susținut că pensia sa nu a fost recalculată conform prevederilor Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul bugetar, în vigoare din 05 aprilie 2013, prin care salariul procurorului în exercițiu a fost majorat cu 35 %, și nici conform majorării prevăzute în Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, în vigoare din 01 august 2016, prin care s-a reglementat că, condițiile și modul de salarizare a procurorului sunt stabilite prin Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorului.

A indicat că, la data de 01 septembrie 2017 a expediat în adresa pârâtului cererea prealabilă, prin care a solicitat recalcularea pensiei în conformitate cu Legea nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar și Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, însă prin răspunsul nr. G-1688/17 din 11 octombrie 2017 a fost informat că nu este temei legal pentru recalcularea pensiei, deoarece art. 73 conform căroră procurorii pensionați beneficiau de recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă odată cu majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu a fost modificat prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, iar alin. (3) – (10) din același articol au fost abrogate. Astfel, începând cu 01 iulie 2011, procurorii, cu excepția procurorilor militarii au dreptul la pensie conform Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

A considerat că răspunsul pârâtului este ilegal și neîntemeiat, deoarece la data de 15 decembrie 2002 a dobândit dreptul la pensie pentru vechime în muncă, iar drepturile diminuate prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă la procurori cu drept de pensionare în viitor, și anume, începând cu 01 iulie 2011, or, conform prevederilor art. 6 din Codul civil, legea civilă nu are efect retroactiv. Mai mult ca atât, Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor, Procuraturii și funcționarilor publici, a recunoscut ca neconstituționale modificările și completările operate în Legea nr. 902 din 12 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legea nr. 544 din 04 mai 1995 cu privire la statutul judecătorului în partea ce ține de modul de pensionare, efectuate prin Legea nr. 522 din 28 iunie 1999 cu privire la modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative. Curtea s-a pronunțat univoc asupra faptului că cuantumul pensiei stabilit printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixe nu poate fi suspendată printr-un act normativ adoptat ulterior.

De asemenea, a invocat că Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 9 din 30 martie 2004 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art. I pct. 22 și art. II-V din Legea nr. 358 din 31 iulie 2002 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a dezvoltat protejarea drepturilor procurorilor obținute

anterior, totodată, a relevat că dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare, nu poate fi stins de cel născut sub imperiul legii posteroare.

A susținut că a fost supusă controlului constituționalității și Legea nr. 56 din 09 iunie 2011, în baza căreia pârâta a refuzat recalcularea pensiei, iar prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru categorii de salariați, au fost declarate neconstituționale art. II și art. III pct. 7 și 9 din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în partea referitoare la art. 46/1 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

A solicitat recunoașterea ca ilegal și neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-1688/17 din 11 octombrie 2017 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula și achita pensia pentru vechime în muncă, reeșind din salariul mediul lunar achitat procurorului șef de secție din cadrul Procuraturii Generale, ținându-se cont de majorarea salariului procurorului în exercițiu și încasarea datoriei acumulate din cauza nerecalculării pensiei.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Central acțiunea depusă de Vasile Gligor a fost admisă și a fost recunoscut ca neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-1688/17 din 11 octombrie 2017, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Vasile Gligor pensia pentru vechime în muncă reeșind din salariul mediul lunar achitat procurorului șef de secție a Procuraturii Generale și să-i recalculeze lui Vasile Gligor pensia pentru vechime în muncă ținând cont de majorarea salariului procurorului începând cu data de 05 aprilie 2013.

Prin decizia din 06 martie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel și-a argumentat soluția prin faptul că, Vasile Gligor a dobândit dreptul la pensie pentru vechime în muncă în anul 2002, iar drepturile diminuate prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative se referă la viitorii procurori cu drept de pensionare. Legea nouă nefiind aplicabilă unei fapte din trecut conform prevederilor art. 6 din Codul civil, care stabilește expres că legea civilă nu are caracter retroactiv.

Prin urmare, refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-1688/17 din 11 octombrie 2017 lezează un drept prevăzut de lege al intimatului, ultimul fiind îndreptățit de a solicita achitarea pensiei pentru vechime în muncă reeșind din salariul mediu lunar achitat procurorului șef de Secție din cadrul Procuraturii Generale, cu recalcularea pensiei pentru vechime în muncă ținând cont de majorarea salariului procurorului în exercițiu începând cu 05 aprilie 2013.

La data de 02 mai 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și, anume, a fost interpretată în mod eronat legea.

A menționat că prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost abrogat art. 73 alin. (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) și (10) ale Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, iar conform redacției noi al art. 73, în vigoare din 01 iulie 2011, procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Astfel, a invocat că, începând cu data de 01 iulie 2011 drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de art. 46² al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care nu prevede că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

A susținut că, începând cu data de 01 iulie 2011 pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 01 aprilie, conform prevederilor art. 13 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensile de asigurări sociale de stat.

A notat că Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 privind modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate prevederile art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, ce reglementau recalcularea pensiilor și indemnizațiilor viagere ale procurorilor, a fost obiectul examinării sub aspectul constituționalității. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, au fost recunoscute ca fiind constituționale prevederile Legii nr. 56 din 09 iunie 2011, care reglementează condițiile noi privind asigurarea socială a procurorilor în exercițiu cât și a celor în demisie. Mai mult ca atât, noile prevederi legale au exclus posibilitatea recalculării pensiei procurorului în demisie în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, însă legislatorul a prevăzut și a acordat o substituție echitabilă prin faptul că, pensia procurorilor se indexează anual la data de 01 aprilie, conform art. 13 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensile de asigurări sociale de stat.

Prin referința depusă la data de 18 iunie 2018, Vasile Gligor a solicitat declararea recursului Casei Naționale de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 06 martie 2018.

Recurentul a recepționat decizia instanței de apel la data de 24 aprilie 2018 (f.d. 96).

Astfel, recursul, declarat la data de 02 mai 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept

procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic